dydžio lauko akmenų. Plytos ir akmenys jungti be sistemos, išskyrus vieną viršutinę tvarkingai sudėtų plytų eilę.

Aprašytasis mūrinis statinys, tyrinėtas prie žvalgomojo šurfo ŠR sienelės, sietinas su krosnies pado liekanomis ir datuotinas XVI a.

XVI–XX a. datuotino kultūrinio sluoksnio storis tyrinėjimų vietoje siekė 215–246 cm. Įžemis – žvyras su smėliu fiksuotas H_{abs} 92,22–92,10 m.

Virš krosnies pado susiformavusiame rusvo molio sluoksnyje (asloje?), H_{abs} 93,30 m, rasta balto metalo moneta – šilingas, nukaldintas Rygoje, valdant Žygimantui III Vazai (tarp 1587 ir 1622 m.).

Tyrinėjimų metu, be monetos, aptikta XVI–XVIII a. būdingų keramikos dirbinių (puodų, koklių bei lėkščių) šukių ir 2 geležiniai dirbiniai – kilpvinės.

Žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų metu gauti duomenys papildo turimus rašytinius šaltinius apie buvusios 755 posesijos užstatymo raidą ir rodo, jog statinys su krosnimi čia stovėjo jau XVI a.

Antanas KAVALIAUSKAS

Investigations in Vilnius, in Tilto street, in the yard of house No 3, in 1999

In 1999, in the territory of a planned annexe, the area of 4 m^2 was explored. Remains of brick stove dating back to the 16th century and the cultural layer dating back to the 16th - 20th centuries were found. Pottery, tiles, iron nails and a coin were found there, too.

Linas KVIZIKEVIČIUS

TYRINĖJIMAI TRAKŲ SENAMIESTYJE 1999 M.

1999 m. LII archeologinė ekspedicija tęsė žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus Trakų senamiestyje (AR 1215). Tyrinėjimai vykdyti projektuojamų statybų vietose: Kranto g. sklype Nr. 8 projektuojamo ūkinio pastato ir Karaimų g. sklype Nr. 34 A – priestato prie gyvenamojo namo bei vandentiekio ir kanalizacijos trasų vietose. Statybų ir žemės judinimo darbų vietose ir buvo vykdomi žvalgomieji tyrinėjimai.

Kranto g. sklypas yra Trakų senamiesčio centre, V jo pusėje. Sklypas iš

V ribojasi su Totoriškių ežeru. Manoma, kad šioje miesto dalyje gyveno totorių šeimos. Sklype Nr. 8 buvusio sandėliuko vietoje ištirti 4 bendro 5,7 m² ploto šurfai. Šurfe Nr. 1 nuskutus viršutinį 14 cm storio dirbamos žemės sluoksnį, po juo išsiskyrė tamsiai pilkos–juodos žemės sluoksnis. Viršutinėje jo dalyje radinių nerasta, apatinėje, 80–100 cm gylyje nuo žemės paviršiaus, rasta pavienių keramikos fragmentų – tamsiai rudos–juodos spalvos puodynių šukių. Sienelės puoštos bangelėmis, horizontaliomis linijomis, voleliu, įkartėlėmis. Nuskutus šį sluoksnį, po juo 70–100 cm gylyje pasiektas įžemis – smėlis. Pastebėta, kad šioje vietoje buvusi duobelė, sluoksnis žemėja V kryptimi. Praplėtus šurfą dar per 50 cm ir nuskutus sluoksnį, pastebėta, kad duobelė buvusi 76×140 cm dydžio ir 30 cm gylio. Joje rasti dar 6 puodynių fragmentai, iš viso 6 skirtingų puodynių 23 fragmentai. Radiniai pagal analogus datuojami XIV a. pab. – XV a. Greičiausiai minėtuoju laikotarpiu čia buvo pilamos šiukšlės. Kituose gretimai kastuose šurfuose kultūrinio sluoksnio liekanų ir radinių neaptikta.

Karaimų g. sklypas Nr. 34 A yra Trakų senamiesčio V dalyje, apie 30 m į V nuo karaimų kenesės. Projektuojamojo priestato vietoje ištirti 1 m² dydžio 2 šurfai. Šurfe Nr. 1, po 34 cm storio viršutiniais sluoksniais, išsiskyrė tamsiai pilkų žemių sluoksnis. Jame rasta keletas smulkių keramikos fragmentų bei viena moneta – Žygimanto III Vazos 1607 m. Rygos šilingas. Kitokių radinių nerasta. Nuskutus šį sluoksnį, po juo 60 cm gylyje pasiektas įžemis. Šurfe Nr. 2 iki 90 cm gylio sluoksnį sudarė pilka žemė, permaišyta su žvyru, akmenimis ir statybinėmis šiukšlėmis. Šurfe rasti XIX–XX a. radiniai. Tyrinėjimai parodė, kad šioje vietoje archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio nėra. Greičiausiai jis buvo sunaikintas šioje vietoje vykdant statybas ir niveliuojant žemės paviršių. Vykdant vandentiekio ir kanalizacijos tranšėjų kasimo darbus, nei archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio, nei archeologinių radinių nerasta.

Linas KVIZIKEVIČIUS

Investigations in Trakai Old Town, in 1999

In 1999 the archaeological expedition of LIH continued to do archaeological surveys in Trakai Old Town. 6 test excavations were explored, the total area of them was 7,7 m². Stray potsherds dating back to the 15th century and a coin – Sigismund III Vaza's Riga's shilling of 1607 were found.

Linas KVIZIKEVIČIUS

TYRINĖJIMAI VIDENIŠKIUOSE 1999 M.

1999 m. gegužės mėn. LII archeologijos skyriaus ekspedicija vykdė žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus Molėtų r. Videniškių gyvenvietėje – Videniškių bažnyčios ir vienuolyno ansamblio (AtR 126) reguliuojamo užstatymo zonoje.

Tyrinėjimai vykdyti centrinėje gyvenvietės dalyje, 15–30 m į P nuo bažnyčios šventoriaus, projektuojamos automobilių aikštelės statybos vietoje. Jų tikslas patikrinti, ar žemės judinimo darbų vietoje yra susiformavęs archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis. Iki šiol Videniškių gyvenvietė archeologiškai netyrinėta.

Videniškių gyvenvietė yra Rytų Lietuvoje, Molėtų r., 10 km į V nuo Molėtų miestelio bei 3 km į PR nuo Giedraičių giminės rezidencijos – Baltadvario. Žinoma, kad Videniškiai pirmą kartą paminėti 1373 m. Hermano Vartbergės kronikoje, kai Livonijos magistro Vilhelmo Vrimersheimo kariuomenė nusiaubė Tauragnus, Uteną, Balninkus, Dubingius ir Videniškius. Aišku, kad tuo metu čia buvo bent jau keletas sodybų, o gal ir dvaras. 1538 m. minimas Videniškių dvaras ir prie jo gyvenusieji amatininkai. Videniškiai laikomi kunigaikščių Giedraičių valda. 1618 m. čia Martynas Giedraitis pastatė Šv. Lauryno bažnyčią, čia įsikūrė vienuolynas. 1714 m. Zigmantas Augustas miesteliui suteikė privilegiją. XVIII a. II pusėje prie vienuolyno veikė parapinė mokykla. 1863 m. miestelyje gyveno 239 gyventojai, kurie daugiausia vertėsi žemės ūkiu bei smulkiais amatais.

Žvalgomųjų tyrinėjimų metu įvairiose projektuojamos automobilių stovėjimo aikštelės vietose ištirta 12 šurfų (10 – 1 m^2, 1–1,2 m^2 ir 1–1,7 m^2 dydžio). Tyrinėjimų metu nustatyta, kad teritorijoje archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis nesusiformavęs. Atliekant tyrinėjimus V aikštelės dalyje, šurfo Nr. 1 juodžemio sluoksnyje, rasta pavienių smulkių keramikos (puodų šukių) fragmentų, datuojamų XVII a. Šurfe Nr. 2 juodžemio sluoksnyje rasta XVIII–XIX a. laikotarpio žalvarinės žvakidės lėkštelė, smulkių keramikos fragmentų bei kitokių XVII–XIX a. datuojamų radinių. 66 cm gylyje nuo